

۸- چرا نصب کلمات مشخص شده در مثال‌های زیر به عنوان «مفعول له» جایز نیست؟

الف) لا تَفْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ:

ب) أَكْرَمْتُ زَيْدًا لِأَكْرَامِهِ إِيَّايَ:

ج) أَدَبْتُكَ لِتَأْدِيبِ أَمْثَالِكَ:

۹- عبارت «إِذَا كَانَ الْفِعْلُ مِمَّا يَنْقُضِي شَيْئًا فَشَيْئًا فَلَا بُدَّ مِنْ إِظْهَارِ (فِي)» مع ظرف الزمان نحو (بَنَيْتُ الْبَيْتَ فِي سَنَتَيْنِ) و هذا بخلاف (زُرْتُكَ يَوْمَ الْأَحَدِ) را با توجه به دو مثال موجود در متن توضیح دهید.

۱۰- آیه شریفه «جَاؤُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ» را به طور کامل ترکیب کنید.

۱۱- در جملات زیر «حال جامد» را به «مشتق» تأویل ببرید.

الف) رَأَيْتُ زَيْدًا أَسَدًا:

ب) عَلِمْتُ زَيْدًا النَّحْوَ بَابًا بَابًا:

ج) قَتَلْتُهُ صَبْرًا:

د) أَدْخَلُوا رَجُلًا رَجُلًا:

۱۲- موارد وجوب تأخر «حال» از عاملش را نام ببرید. (سه مورد)

۱۳- دو مورد از تفاوت‌های «حال» و «تمیز» را بنویسید.

۱۴- نقش «کم» را در جملات زیر بنویسید.

الف) كَمْ طَيِّبًا فِي الْمَدِينَةِ؟:

ب) كَمْ قَرَأْتُمْ مِنْ كِتَابٍ؟:

ج) كَمْ جَلَسَتْ فَعْدُوا؟:

د) كَمْ كَانَتْ جَوَارِيكُ؟:

۱۵- چهار احتمال در مورد نقش «مخصوص افعال مدح و ذم» را بنویسید.

۱۶- نوع «استثناء» (متصل - منفصل - مفرغ) را در جملات زیر بنویسید.

الف) مَا كَلَمَنِي غَيْرَ زَيْدٍ:

ب) مَا احْتَرَقْتُ الدَّارَ إِلَّا النَّيَابَ:

ج) مَا لِي إِلَّا مَذْهَبُ الْحَقِّ مَذْهَبُ:

«سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۳۱۴۴۱ اداره سنجش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	شماره برگه:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	شماره برگه:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	شماره برگه:

کتاب:	مبانی عربی
نحو:	نحو عالی ۳
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۱۸
کلاس:	۲۹۵۱/۰۴

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... مدرسه: ..... شهر: ..... استان: .....

۱- حذف کدام مورد در جمله «یا لَزِيدٍ لِّلْمَظْلُومِ» جائز است؟ چرا؟

- ☐ الف. «لِّلْمَظْلُومِ» لآَنَهُ الْمُسْتَعْتَلُ لَهُ.
- ☐ ب. «لِّلْمَظْلُومِ» لآَنَهُ الْمُسْتَعْتَلُ.
- ☐ ج. «لَزِيدٍ» لآَنَهُ الْمُسْتَعْتَلُ لَهُ.
- ☐ د. «لَزِيدٍ» لآَنَهُ الْمُسْتَعْتَلُ.

۲- «عاطفه» بودن «واو» در کدام مورد ممتنع است؟

- ☐ الف. سَلَّمْتُ عَلَى زَيْدٍ وَ إِبْرَاهِيمَ.
- ☐ ب. كُنْ أَنْتَ وَ الصَّدِيقُ كَالْأَخِ.
- ☐ ج. جَاءَ زَيْدٌ وَ إِبْرَاهِيمُ بَعْدَهُ.
- ☐ د. سَافَرَ أَخُوكَ وَ الصُّبْحِ.

۳- رابط جمله حالیه در فرض «إذا كانت جملة فعلية فعلها ماضٍ منفي بـ (ما)» کدام است؟

- ☐ الف. وجب اقترانها بـ «الواو» و «قد».
- ☐ ب. وجب اقترانها بـ «الواو» و الضمير.
- ☐ ج. وجب اقترانها بـ «الواو» فقط.
- ☐ د. وجب اقترانها بالضمير.

۴- با توجه به احکام «اسم تفضیل» استعمال صحیح را معین کنید.

- ☐ الف. الیهندانُ فَضْلًا النَّاسِ.
- ☐ ب. الزَّيْدَانِ أَفْضَلًا رَجُلَيْنِ.
- ☐ ج. المَلَائِكَةُ أَفْضَلُ الْبَشَرِ.
- ☐ د. الیهندانُ أَفْضَلُ نِسَاءٍ.

۵- با توجه به احکام «أفعال مدح» استعمال صحیح را معین کنید.

- ☐ الف. نِعِمَّ أَمِيرٌ بَلَدُ أَخُوكَ.
- ☐ ب. أَخَوَاكَ نِعِمَّ الرَّجُلَانِ.
- ☐ ج. نِعِمَّ أَخَوَاكَ الرَّجُلَانِ.
- ☐ د. نِعِمَّ غُلَامٌ زَوْجَةُ رَجُلٍ زَيْدٍ.

۶- «ما» در جمله «أَجَادَ الْخُطْبَاءُ وَ لَا سَيِّمًا زَيْدٌ» از کدام نوع است؟

- ☐ الف. زائده غیر كافه
- ☐ ب. زائده كافه
- ☐ ج. نكره تام
- ☐ د. موصول

۷- تعریف کنید:

(الف) ندبه:

(ب) مفعول لأجله:

(ج) تمییز غیر منقول:

(د) استثناء:

وزارت آموزش عالی
معاونت آموزش
کتابخانه

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیمسال اول ۹۴-۹۳

چهارم ۵ ساله
پنجم ۷ ساله

مهر مدرسه

کتاب: ۲۹۳۱/۰۶
نسخه: ۱۳۹۳/۱۰/۱۳
نوع: نحو عالی ۳
کتاب: مبادی العربیه جلد ۴
موضوع: از ابتدای محبت استغاثه تا پایان منصوبات

ردیف:
نامت: روزی: ۱۰ صبح
نمره: ۲۰
ساعت: ۹۰ دقیقه
شماره نام مستحق اول
نمره بر عدد
نمره بر حرف
شماره نام مستحق دوم
نمره بر عدد
نمره بر حرف

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... همدار علیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- با توجه به احکام «استغاثه» گزینه نادرست را معین کنید.

- الف. یا لَزِيد و یا لَبِکْرٍ لِلضَّعِيفِ! ☐
- ب. یا لَزِيد و یا لَبِکْرٍ تَلْمِظْلُوم! ☐
- ج. یا لَبِکْرٍ الْقَوَى لِلْفَقِيرِ! ☐
- د. یا لَذَى الْکَرَمِ لِلْفَقِيرِ! ☐

۲- در چه صورتی نصب «مفعول له» از «جر» آن بیشتر است؟

- الف. إذا تَجَرَّدَ مِنْ «ال» و الاضافة. ☐
- ب. إذا كان مضافاً إلى المعرفة. ☐
- ج. إذا كان مضافاً إلى النكرة. ☐
- د. إذا كان مقروناً بـ «ال». ☐

۳- علت جواز ذو الحال واقع شدن مضاف إليه (هم) در آیه شریفه «وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا» چیست؟

- الف. لآنه فاعل المصدر في المعنى. ☐
- ب. لآنه مفعول المصدر في المعنى. ☐
- ج. لآن المضاف جزء من المضاف إليه. ☐
- د. لآن المضاف كجزء من المضاف إليه. ☐

۴- گزینه صحیح درباره «ذو الحال» در جمله «رَأَيْتُ زَيْدًا ضَاحِكًا بَاكِيًا» را معین نمایید.

- الف. «ضاحكاً» لزيد - «بأکیاً» للضمير ☐
- ب. «ضاحكاً» للضمير - «بأکیاً» لزيد ☐
- ج. «ضاحكاً» و «بأکیاً» للضمير ☐
- د. «ضاحكاً» و «بأکیاً» لزيد ☐

۵- گزینه نادرست در مورد «اسم تفضیل» را معین کنید.

- الف. قد يجب تقديم المجزور بـ «مِنْ» على «أفعل». ☐
- ب. لا يجوز تأنيث «أفعل» إذا كان مقترناً بـ «مِنْ». ☐
- ج. لا يجوز أن يفصل بين «أفعل» و «مِنْ» إلا بمعموله. ☐
- د. يجب في المجزور بـ «مِنْ» أن يكون من جنس المفضل. ☐

۶- گزینه صحیح در مورد «ما» در آیه شریفه «وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ» را معین کنید.

- الف. محلاً مرفوع - نائب فاعل ☐
- ب. محلاً منصوب - مفعول اول ☐
- ج. محلاً منصوب - مفعول دوم ☐
- د. فاقد محل اعراب - حرف نفی ☐

۷- علت نادرستی «ندبه» را در موارد زیر توضیح دهید.

- الف) يا مَنْ مَلَكَ فُؤَادِي! .....
ب) وَا مَنْ ذَهَبَ إِلَى الْبَيْتِ! .....
ج) وَا الَّذِي صَلَّيْهُ الْيَهُودُ! .....

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیمسال دوم ۹۴-۹۳
پایه چهارم ورودی بهمن

ردیف:	نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:	تاریخ:

مهر مدرسه

کد رهگیری:	۲۹۳۲/۱۳
تاریخ:	۱۳۹۴/۰۳/۱۰
میزان:	نحو عالی ۳
کتاب:	مبانی العربية ج ۴
تاریخ:	از ابتدای بحث استغاثه تا پایان منصوبات (ص ۲۹۸-۲۱۳)

نام و نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ کد ملی: _____ مدرسه: _____ شهرستان: _____ استان: _____

۰/۵

- ۱- در چه صورتی می توان «مستغاث له» را با «من» مجرور کرد؟ ص ۲۱۴
- الف. در صورتی که «مستغاث له» ضمیر باشد. ☐
- ب. در صورتی که استغاثه بر ضد او باشد. ☒
- ج. در صورتی که استغاثه به نفع او باشد. ☐
- د. در هیچ صورتی جایز نیست. ☐

۰/۵

- ۲- در کدام جمله تأخیر حال از صاحب حال واجب است؟ ص ۲۵۴ تا ۲۵۶
- الف. عَجِبْتُ مِنْ ذَهَابِ الْأَمِيرِ مَاشِيًا. ☒
- ب. هَلْ جَاءَكَ مِنْ رَجُلٍ رَاكِبًا. ☐
- ج. أَقْبَلَ الصَّدِيقُ يَبْشُرُ الْقَوْمَ. ☐
- ب. وَلَى زَيْدٌ مُدْبِرًا. ☐ (۱)

۰/۵

- ۳- در کدام جمله عامل «تمییز» فعل است؟ ص ۲۶۵
- الف. اشْتَرَيْتَ ذِرَاعَيْنِ جَوْخًا. ☐ (۲)
- ب. قَرَأْتُ أَحَدَ عَشَرَ كِتَابًا. ☐
- ج. مَنْ لَنَا يَمْتَلِكُ بَطْلًا. ☐
- د. حَصَدْنَا الْأَرْضَ قَمَحًا. ☒ (۳)

۰/۵

- ۴- نوع «ما» در جمله «نَعِمَ مَا زَيْدٌ» چیست؟ ص ۲۷۸
- الف. زائد ☐
- ب. موصول ☐
- ج. نكرة به معنای شیء ☒
- د. معرّفه تام به معنای الشیء ☐

۰/۵

- ۲- گزینه صحیح در فرض این که «لَا سِيَمَا» یک کلمه باشد، کدام است؟ ص ۲۸۹
- الف. «واو» قبل از آن حالیه است. ☐
- ب. «ما» در آن نكرة ناقصه است. ☐
- ج. آمدن جمله شرطیه بعد از آن جایز است. ☒
- د. ما بعدش می تواند مرفوع یا منصوب یا مجرور باشد. ☐

۰/۵

- ۶- در کدام جمله استعمال «ادات استثناء» صحیح است؟ ص ۲۸۶ و ۲۸۷
- الف. ما جَاءَنِي مِنْ أَحَدٍ إِلَّا زَيْدٌ. ☒
- ب. جَاءَنِي الْقَوْمُ مَا خَلَا زَيْدٌ. ☐
- ج. عِنْدِي دِرْهَمٌ إِلَّا جَيْدٌ. ☐
- د. قَامَ إِلَّا زَيْدٌ. ☐

۲/۵

- ۷- تعریف کنید. ۲/۵ نمره

- الف) استغاثه: جواب: صدا زدن شخصی برای کمک کردن به دیگری. ص ۲۱۳
- ب) ظرف غیر متصرف: جواب: اسم زمان یا اسم مکانی که در جمله نقشی به جز مفعول فیه (ظرف) یا مجرور به حرف جر نمی تواند بپذیرد. ص ۲۳۱
- ج) تمییز: جواب: نكرة جامدی است که ابهام ما قبل خود را بر طرف می کند. ص ۲۵۹
- د) افعال مدح و ذم: جواب: فعل هایی هستند که برای انشاء مدح یا ذم همراه با تأکید و مبالغه وضع شده اند. ص ۲۷۷
- ه) استثنای منقطع: جواب: استثنایی که در آن مستثنی از جنس مستثنی منه نباشد. ص ۲۸۵

قابل توجه مصحح محترم: نظر به تصحیح برخی کلمات در متن سؤال و البته عدم تأثیر در پاسخگویی، موارد به شرح ذیل به اطلاع می رساند:

(۱) تعبیر «مدبراً» به جای «مدبراً» صحیح می باشد.

(۲) تعبیر «جوخاً» به جای «جَوْخاً» صحیح می باشد.

(۳) تعبیر «قمحاً» به جای «تَمَحاً» صحیح می باشد.

۸- عبارت «المراد بوقوع الحال بعد تمام الكلام ورودها بعد جملة مستغنية عنها من جهة تركيب الكلام لا من جهة المعنى» را توضیح

۲

داده و علت آن را در قالب مثال بنویسید. ص ۲۰۰ - ۲ نمره

جواب: مقصود از این که حال بعد از اتمام کلام واقع می شود آن است که ارکان جمله ای که قبل از حال واقع می شود تمام باشد یعنی اگر جمله، اسمیه است مبتدا و خبرش ذکر شده باشند و اگر فعلیه است فعل و فاعل یا نائب فاعل آن ذکر شده باشد و مراد آن نیست که جمله از جهت معنی تمام باشد، زیرا در بسیاری از موارد مانند «جاء زيد ركباً» معنای جمله قبل با آمدن حال کامل می شود.

۱/۵

۹- ذکر «واو» حالیه در جملات زیر چه حکمی دارد؟ (واجب - جائز - ممتنع) ص ۲۰۵ تا ۲۰۸ - ۱/۵ نمره

الف) ذَلِكَ حَقٌّ وَ لَا رَيْبَ فِيهِ. جواب: ممتنع

ب) تَكَلَّمَ الْخَطِيبُ وَ هُوَ قَائِمٌ. جواب: واجب

ج) زُرْتُكَ وَ مَا أَخَافُ مِنْكَ شَرًّا. جواب: ممتنع

۲

۱۰- نقش «کنایات» را در جملات زیر بنویسید. ص ۲۱۹ تا ۲۲۱ - ۲ نمره

الف) كَيْمٌ كَانَتْ بَنَاتُكَ؟ جواب: خبر مقدم «كانت»

ب) «كَأَيُّنَ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُونَ كَثِيرٌ» جواب: مبتدا

ج) كَيْمٌ كِتَاباً قَرَأَتْ؟ جواب: مفعول به

د) كَيْمٌ أَجِيرٌ فِي بَيْتِ أَبِي؟! جواب: مبتدا

۲/۲۵

۱۱- نوع «استثناء» و «إعراب» «مستثنی» را در موارد زیر بنویسید. ص ۲۳۶ و ۲۴۲ - ۲/۲۵ نمره

الف) «و لَا يَلْتَفِتُ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَانِكَ». جواب: متصل - جواز رفع و نصب

ب) مَا احْتَرَفْتُ الدَّارَ إِلَّا الثِّيَابَ. جواب: منقطع - نصب

ج) «مَا تَجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ» جواب: مفرغ - نصب

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیمسال اول ۹۶-۹۷
پنج ساله و هفت ساله

مهر مدرسه:

نام و نام خانوادگی	تاریخ	شماره
نام و نام خانوادگی	تاریخ	شماره
نام و نام خانوادگی	تاریخ	شماره

کتابخانه	۲۹۶۱/۰۶
تاریخ	۱۳۹۶/۱۰/۱۶
موضوع	نحو عالی ۳
کتاب	مبانی عربیه
صفحه	جلد چهارم: از ابتدای محبت استفاده تا پایان منصوبات

نام و نام خانوادگی: ..... نام: ..... کد ملی: ..... شماره: ..... استان: .....

۰/۵

۱- با توجه به احکام «استغاثه» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۱۷۷ و ۱۷۸

(الف) یا لِلْأَبْطَالِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْمَظْلُومِينَ. ☐

(ب) یا لِلْإِمَامِ الرَّؤُوفِ لِلْمُنْكَوبِ. ☒

(ج) یا لِلْقَوْمِ لِزَيْدِ الْمَسْكِينِ. ☐

(د) یا لِلْمُسْلِمُونَ لِلْفُقَرَاءِ. ☐

۰/۵

۲- در کدام مورد نصب «مفعول له» از جر آن بیشتر است؟ ص ۱۸۶ تا ۱۸۸

(الف) لَا أَقْعُدُ الْجَيْنَ عَنِ الْهَيْجَاءِ. ☐

(ب) احْتَمِ مِنَ الطَّعَامِ مَخَافَةَ الدَّاءِ. ☐

(ج) «لَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ» ☐

(د) تَوَاضَعُوا لِلْفُقَرَاءِ طَلِبًا لِمَا عِنْدَ اللَّهِ. ☒

۰/۵

۳- تمیز در آیات شریفه «أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا» و «إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً» به ترتیب از کدام نوع است؟ ص ۲۱۸

(الف) ذات - نسبت ☐

(ب) نسبت - ذات ☒

(ج) ذات - ذات ☐

(د) نسبت - نسبت ☐

۰/۵

۴- با توجه به احکام «اسم تفضیل» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۲۲۷ و ۲۲۸

(الف) الزَّيْدَانِ أَطْمَعَا رَجُلًا. ☐

(ب) الْهِنْدَاتُ صُغْرِيَّاتُ النِّسَاءِ. ☒

(ج) الْهِنْدَانِ الْفُضْلَيَانِ مِنَ الزَّيْدِينَ. ☐

(د) هِنْدُ خُبْثٍ مِنْ زَيْدٍ. ☐

۲

۵- نقش منصوبات معین شده در آیات شریفه زیر را بنویسید. ص ۱۸۸ و ۱۹۸ و ۲۲۵ - ۲۲۸

(الف) «جَاؤُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ»: جواب: مفعول فيه

(ب) «وَمَا تَعْرَضُنَّ عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ»: جواب: مفعول له

(ج) «سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا»: جواب: نائب مفعول فيه (ظرف) - صفت (یا مفعول مطلق یا مفعول لأجله یا حال [ذکر یک مورد

کافی است])

۱/۵

۶- چرا نصب «ظرف» در مثال‌های زیر جایز نیست؟ ص ۱۹۰ - ۱/۵

(الف) بَنَيْتُ الْبَيْتَ فِي سَنَتَيْنِ: جواب: چون فعل از اموری است که به صورت تدریجی محقق می‌شود.

(ب) جَلَسْتُ فِي مَرْمَى زَيْدٍ: جواب: زیرا «مَرْمَى» اسم مکان بوده و با عاملش از جهت لفظی متحد نیستند.

(ج) نُمْتُ فِي الْبَيْتِ: جواب: ظرف مکان محدود می‌باشد.

۱/۷۵

۷- «مفعول معه» را تعریف نموده و شرایط سه‌گانه آن را بنویسید. ص ۱۹۲ - ۱/۷۵

جواب: اسم منصوبی است که بعد از «واو» به معنای «معیت» واقع می‌شود.

شرایط: ۱. فضله باشد. ۲. جمله بر آن مقدم شود. ۳. «واو» نص در معیت باشد به گونه‌ای که عطف نمودن به واسطه آن صحیح نباشد.